

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-1186/2017. számú ügyben**
(előzmény ügy száma: AJB-8536/2017)
Kapcsolódó ügy: AJB-681/2017. (előzmény ügy száma: AJB-8708/2016)

Az eljárás megindítása

Két, a nemzeti bajnokságban futballozó (NBI, NBIII) gyermek szülei fordultak hozzám, mert sérelmezték a Magyar Labdarúgó Szövetség (a továbbiakban: MLSZ) új Nyilvántartási, Igazolási és Átigazolási Szabályzatát (a továbbiakban: NYIÁSZ). A 2016. július 1-vel hatályba lépett NYIÁSZ ugyanis egy teljesen új rendszert vezetett be az utánpótláskorú labdarúgók átigazolási rendszerébe. Tudomásuk szerint az új koncepció célja a korábbi gyakorlat megszüntetése volt, amely alapján az egyesületek – egymás érdekeit figyelmen kívül hagyva – egymástól igazolhatták át a tehetséges játékosokat. Véleményük szerint azonban az új szabállyal az MLSZ figyelmen kívül hagyta a gyermekek jogainak érvényesülését, mivel költségtérítés megfizetéséhez kötötte az utánpótláskorú gyermekek átigazolását. Problémaként fogalmazták meg, hogy megszűntek az új rendszerben az amatőr szerződések, ezzel pedig a gyermekek sportolási lehetőségét olyan jogi személyek megállapodásaihoz kötötték, akikkel nincs szerződéses, tagsági és más jogi viszonyuk. Álláspontjuk szerint továbbá a NYIÁSZ alapvető hiányossága, hogy nem rögzíti egyértelműen és világosan az érintettek jogait és kötelezettségeit, sőt ezzel a jogbiztonság követelményét.

Tekintettel arra, hogy a panaszbeadványok alapján felmerült több alapvető joggal összefüggő visszasság gyanúja, az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. § (1) bekezdése alapján vizsgálatot indítottam. Vizsgálatom eredményes lefolytatása érdekében az Ajbt. 21. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése alapján tájékoztatást kértem az Emberi Erőforrások Minisztériumának sportért felelős államtitkárától.

Az érintett alapvető jog és elvek

- a jogállamiság elve és a jogbiztonság követelménye: *„Magyarország független demokratikus jogállam.”* [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés];
- az oktatáshoz való jog: *„Minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez. Magyarország e jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező alapfokú, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú, valamint a képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők törvényben meghatározottak szerinti anyagi támogatásával biztosítja.”* [Alaptörvény XI. cikk (1)-(2) bekezdés];
- a gyermekek védelemhez és gondoskodáshoz való joga: *„Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.”* [Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdés];
- az egészséghez való jog: *„Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.* [Alaptörvény XX. cikk (1) (2) bekezdés]

Az alkalmazott jogszabályok

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.);
- a sportról szóló 2004. évi I. törvény (a továbbiakban: St.);
- az MLSZ által megalkotott Nyilvántartási, Igazolási és Átigazolási Szabályzat (a továbbiakban: NYIÁSZ).

A megállapított tényállás

1. Az *AJB-681/2017. számú ügy* panaszosa előadta, hogy a NYIÁSZ súlyos esélyegyenlőtlenséget hozott létre: ha ugyanis egy játékos első osztályú csapatból (NBI) szintén első osztályú csapatba kíván igazolni, akkor az az átigazolás díj megállapításakor az utolsó klubnál töltött igazolt éveinek számát kell szorozni 3.000.000 Ft-tal. A panaszos gyermeke 4 évet futballozott egy első osztályú egyesületnél, így tehát ha át kíván igazolni egy másik első osztályú egyesülethez, akkor az átvevő egyesületnek 12.000.000 Ft-ot kellene fizetnie. Ezzel szemben az olyan labdarúgók esetében, akik minden évben egyesületet váltottak, csak az utolsó klubnál eltöltött idő számítt, tehát őt a másik egyesület 3.000.000 Ft-ért megvásárolhatja. A panaszos szülő azt sérelmezte, hogy fia, aki 4 évig hűséges volt az egyesületéhez a NYIÁSZ bevezetésével lehetetlen helyzetbe került, hiszen egyik utánpótlás egyesület sem fog vagy tud kifizetni érte 12.000.000 Ft-ot.

2. Az *AJB-1186/2017. számú ügy panaszosa* hivatkozott a NYIÁSZ 13. § (3) bekezdés n) pontjára, amely a működési költségtérítéssel kapcsolatos legfőbb szabályokat határozza meg, két táblázattal és kétfelé osztott szabályozással, az első felében a felnőtt amatőr labdarúgók, a második felében az utánpótláskorú, azaz kiskorú labdarúgókra vonatkozó összegeket rögzíti. A panaszos szerint aggályos a NYIÁSZ 13. § 1d) és 1e) pontja is, ugyanis a felnőttek esetében egyértelmű, hogy nem kaphatnak versenyengedélyt, amennyiben a költségtérítés nincsen kifizetve. Tudomása szerint az utánpótláskorú játékosok esetén nincs szerződés, a szabályozás hiányossága miatt *a gyakorlatban mégis a költségtérítés megfizetéséhez kötik a versenyengedély kiadását, ami a panaszos megítélése szerint jogállami szempontból aggályos*. Ráadásul a felnőttektől eltérően itt kötelező egy minimális összeget is fizetni.

A panaszos véleménye szerint a labdarúgás önkéntes sporttevékenység, azonban hiába jön létre egyezés a fogadó sportszervezettel a sportolni kívánó gyermekkel való foglalkozásra, ténylegesen csak akkor futballozhat, ha meg tudnak egyezni egy olyan sportszervezettel, amihez nem fűződik semmilyen kapcsolata. Sőt esetleg épp azért hagyja ott a gyermek a sportszervezetet, mert nagyon nem tetszik valami neki, ezért élni szeretne a választás szabadságával, és egy másik szervezetnél folytatni a sportolást. A NYIÁSZ hiányosságai jelenleg azonban megfosztják ettől. Mindezek érdekében a panaszos szerint rögzíteni kellene azt, hogy a kiskorúak versenyengedélyének kiadását az általa választott klubhoz nem lehet ahhoz kötni, hogy megtörtént-e a költségtérítés kifizetése. Ugyanis az MLSZ számára van másfajta szabályozási lehetőség annak elérésére, hogy az előírt minimum, illetve megállapított költségtérítést kifizessék (pl. bírság, pontlevonás, kizárás).

A panaszos a fentiek mellett kifogásolta a NYIÁSZ 18. § (5) bekezdését is, mert az úgy határozza meg az átigazolási időszakokat egy táblázatban, hogy jogilag értelmezhetetlen, illetve alapjogsértő kitételeket tartalmaz. A klubok kezébe olyan biankó jellegű felhatalmazást ad, ami kifejezetten kiskorúak rovására történő önkényes joggyakorlást tesz lehetővé. Az U14-U19 korosztálynál ugyanis augusztus 1-31. között csak akkor lehet átigazolni játékost, *ha ahhoz az átadó sportszervezet hozzájárul*. Meglátása szerint a szabályzatban ugyanakkor sehol nincs meghatározva, hogy mindez milyen keretek között, milyen feltételek mellett tagadható meg, sőt a hozzájárulás megtagadásának jogalapját sem adja meg. Az érintett játékosokat ugyanis, hacsak nincsen profi szerződésük 16 év felett, *semmilyen szerződéses jogviszony nem köti a klubhoz*, akinek a hozzájárulása szükséges, és ahhoz a klubhoz sem, ahová igazolni szeretne szülője bejegyzésével. Csak egyetlen, a hozzájárulás megtagadására okot adó lehetőséget nevez meg a NYIÁSZ közvetetten, ez pedig a már kifogásolt működési költségtérítés meg nem fizetése. A panaszos tudomása szerint a gyakorlatban a cél az volt a szabályozás ilyen irányú változtatásával, hogy ebben a korosztályban július 1-31. között, ha a fogadó szervezet kifizeti a 13. § (3) bekezdés n) pontjában szereplő összeget, akkor az átadó szervezetnek semmilyen beleszólása nincsen az átigazolásba, azt semmilyen formában nem akadályozhatja meg. A hiányos megfogalmazás miatt ebben az időszakban nem is lehet más összegekről szó, mint az említett táblázatban rögzített összegekről. Augusztus 1. és 31. között ezeket az összegeket tárgyalás útján le lehet vinni a táblázatban szereplő összegek 10%-ig, azonban annál kevesebbet nem lehet költségtérítésként fizetni.

A szabályozás nem fogalmazza meg egyértelműen, hogy a hozzájárulás megtagadása más okhoz nem köthető, mint a működési költségtérítés előírt összegének meg nem fizetése. Gyakorlati tapasztalata szerint a *Szeged 2011 Kft.* például a konkrét esetben annak ellenére nem adta meg hozzájárulását az átigazoláshoz, hogy a fogadó szervezet a táblázatban rögzített maximum összegeket fizette volna ki. A panaszos véleménye szerint ez is bizonyítja, hogy az MLSZ hiányos szabályozása tagszervezeteinek jogsértő magatartásra adott felhatalmazást.

A panaszos beadványában végül azt is sérelmezte, hogy a *NYLÁSZ 19. §-a* hátrányos helyzetbe hozza azokat a gyerekeket, akiknek szülei családi vagy egzisztenciális okokból elköltöznek eddigi lakhelyüktől távolabbra. Az átigazolási időszakon kívüli átigazolások kivételes lehetőségei között *csak olyan feltételt sorolnak fel, amelyek az MLSZ tagszervezeteihez köthetőek.* A példaként említett esetet csak úgy szabályozzák, hogy iskolaváltás esetén, ha lakcímváltozással jár, az átigazolási időszak tovább tart. Sőt még korlátozzák a választás szabadságát azzal, hogy a gyermek *csak az iskola székhelyével azonos település csapatába igazolhat,* szeptember 1. és október 15. között, hiába lenne kész leigazolni például az szomszédos falu, illetve város, azaz a lakóhelye szerinti csapat. A panaszos szerint a szabályozás aggályos, mert sérti az esélyegyenlőség elvét, komoly hátrányokat okoz a költözni kényszerülő kiskorú labdarúgók számára.

3. Az EMMI sportért felelős államtitkára *megkeresésemre adott válaszában* kifejtett álláspontja szerint a NYIÁSZ sok helyen nincs összhangban a St. rendelkezéseivel.

Rámutatott, hogy az St. 7. §-a teremti meg a lehetőséget a sportszövetségek számára, hogy szabályzatukban amatőr sportoló átigazolása esetén költségtérítés fizetéséről, valamint annak mértékéről és fizetési feltételeiről rendelkezzenek. Az amatőr sportolók átigazolása kapcsán a St. 7. § (1) és (3) bekezdése alapján a sportszervezet előzetes írásbeli hozzájárulására csak a felek között fennálló sportszerződés esetében szükség. *Ezáltal sportegyesületnél tagsági viszonyral rendelkező amatőr sportoló esetében átigazolásra előzetes írásbeli hozzájárulás nélkül van lehetőség.* Az államtitkár szerint a NYIÁSZ 18. § (5) bekezdése, amely az átadó sportszervezet hozzájárulásához köti az átigazolást az augusztus 1-31. közötti időszakban, *csak a működési költségtérítés megfizetésének szükségességére kívánt utalni, azonban a szabályozás e tekintetben nem egyértelmű, pontosítása indokolt.*

Utalt arra is, hogy a NYIÁSZ 13. § (3) bekezdésének n) pontja az 1) alpontban az amatőr felnőtt, míg a 2) alpontban az amatőr utánpótlás labdarúgó átigazolása esetén irányadó működési költségtérítésre vonatkozó szabályokat tartalmazza. E szabályozás kapcsán megállapítható, hogy mivel a 2) alpont nem tartalmaz sem az 1d) és 1e) pontra történő visszautalást, sem ahhoz hasonló taxatív szabályozást, az MLSZ szabályozási célja arra irányulhat, hogy az amatőr utánpótlás labdarúgók versenyengedélyének kiadása ne függjön a költségtérítés megfizetésétől.

Az államtitkár a kialakult gyakorlat okán a szabályozás pontosítását javasolta. A fentiekben túl álláspontja szerint a NYIÁSZ nem tartalmaz arra vonatkozó kifejezett rendelkezést, hogy a működési költségtérítés összegétől az érintett sportszervezetek közös megállapodása alapján kizárólag augusztus 1. és 31. között van lehetőség eltérni, *ezért a közös megállapodásra figyelemmel történő alacsonyabb összegű működési költségtérítés megállapítására a teljes átigazolási időszakban lehetőség van.*

Kiemelte továbbá, hogy a NYIÁSZ 4. § (2) bekezdésének b) és c) pontja nincs összhangban a St. előírásaival: a sportvállalkozás, valamint az utánpótlás-nevelés fejlesztését végző alapítvány keretében folytatott sporttevékenység tekintetében sportolói jogviszonyt nevesít. Az amatőr labdarúgónak a NYIÁSZ 2. § (11) bekezdésének b) pontjában, a 4. § (2) bekezdésének a)-d) pontjában használt fogalom *meghatározása nem egységes,* továbbá nem harmonizál a St. 5. § (1) bekezdése által rögzített amatőr sportoló fogalommal, így ez is pontosításra szorul.

Kiemelte, hogy a NYIÁSZ 2. § (12) bekezdésében rögzített, a sportszervezetre vonatkozó fogalom meghatározás – amely csak a sportegyesületet és a sportvállalkozást nevesíti – nincs összhangban a St. 15. (1) bekezdésével, amely alapján már a sportiskolák, valamint az utánpótlás-nevelés fejlesztését végző alapítványok is *a sportszervezet gyűjtőfogalom* alá tartoznak.

Végezetül az államtitkár azt is jelezte, hogy indokoltnak tartja megfontolni a NYIÁSZ 18. § (5) bekezdésében az átigazolási időszak szeptember 1. és október 15. közötti időtartamára vonatkozó korlátozás módosítását vagy kivétel meghatározását, annak életszerűbbé tételéért.

Álláspontja szerint figyelemmel kell lenni azokra az esetekre is ilyenkor, amikor például az oktatási intézmény-váltás lakcímváltozást ugyan nem eredményez, azonban a gyermek, illetve a szülők számára indokolatlan terhet jelentene a jövőben a korábbi sportszervezetnél történő sportolás, vagy ha az oktatási intézményváltás lakcímváltozást is eredményez, azonban a gyermek a szülő munkahelyéhez közeli sportszervezetnél folytatná pályafutását.

4. Vizsgálatom során az *MLSZ főtítkáranak* újabb megkeresését nem tartottam szükségesnek, mivel a tárgykörrel összefüggésben már egy másik panaszos időközben rendeződött ügyében¹ kifejtette válaszát, amelynek tartalmát e vizsgálatomnál is relevánsnak tartok. Az MLSZ főtítkára hivatkozott arra, hogy az amatőr labdarúgók átigazolásokor fizetendő működési költségtérítés összeg számításánál az adott sportszervezetben töltött évek számítanak. Az összegeket bajnoki évre kell számolni, azzal, hogy minden megkezdett bajnoki idény teljes évnek számít a működési költségtérítés esetében. A bajnoki évek július 1-től, a következő év június 30-ig tartanak.

A NYIÁSZ az amatőr státuszú labdarúgók átigazolási időszakai tekintetében eltérő határidőket és feltételeket határoz meg. Az amatőr, utánpótláskorú labdarúgó július 1. és július 30. közt „szabadon” az átadó sportszervezetük beleegyezése, hozzájárulása nélkül, pusztán az ún. működési költségtérítés megfizetése ellenében jogosult távozni és igazolhat át az új, átvevő sportszervezetéhez. A működési költségtérítés összege előre lefektetett, maximális összegek, melyektől az átigazolásban szereplő két sportszervezet megállapodás alapján eltérhet. Augusztus 1. és 31. napja között a fenti működési költségtérítés megfizetésének kötelezettségén felül az amatőr, utánpótláskorú labdarúgók átigazolása esetén az átadó sportszervezet hozzájárulása is szükséges ahhoz, hogy az átigazolás a szabályok szerint végbemehessen és a labdarúgó versenyengedélyt kaphasson új sportszervezetében.

Az MLSZ főtítkára szerint *az eltérő feltételeket megállapító átigazolási időszakok biztosítják a labdarúgók szabad mozgását*, a sportszervezet-váltás lehetőségét, továbbá a sportszervezetek szakmai, gazdasági érdekeit is figyelembe veszik. Augusztus hónapban ugyanis számtalanszor elkezdődnek az utánpótlás bajnokságok, amelyekben résztvevő sportszervezetek csapatainak versenyzését és gyakran létét is veszélyeztetné a szabad, feltételmentes (hozzájárulás nélküli) játékos mozgás.

Különleges szabályt állapít meg a NYIÁSZ arra az esetre, ha a labdarúgó oktatási intézményt vált, ami egyben lakcímváltozással is jár. Ebben az esetben (amennyiben az új oktatási intézmény és az átvevő sportszervezet székhelye azonos) a labdarúgó egészen október 15. éjfélig jogosult átigazolni. Utánpótlás korú amatőr labdarúgók átigazolása esetében azonban ebben a kivételes esetben sem lehet a működési költségtérítés összegére teljes egészében lemondani, annak megfizetése ebben az esetben is kötelező (a NYIÁSZ releváns táblázatban foglalt összegek vagy a megállapodás szerinti költségtérítés). A főtítkár utalt arra is, hogy a 17. életévét be nem töltött labdarúgó kivételes átigazolási lehetőségre jogosult, amelyet átigazolási időszakon kívül is igénybe vehet, amennyiben egyetlen sportszervezet csapatában sem lép pályára 6 hónapig.

A főtítkár szerint *e rendszer megfelelő alkalmazása elősegíti a gyermekek védelmét, szolgálja az utánpótlás labdarúgók szakmai, emberi és oktatási fejlődését*. A működési költségtérítés rendszer korrelál az utánpótlás koncepcióval továbbá, létjogosultságát számos nemzetközi példa bizonyítja.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

A feladat- és hatáskörömet, valamint ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságaimat az Ajbt. határozza meg. Az Ajbt. 18. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint hatóság tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár, feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

---

¹ AJB-6125/2016. számú ügy

Az Ajbt. 1. § (2) bekezdés a) pontja szerint a biztos – különösen hivatalból indított eljárások lefolytatásával – megkülönböztetett figyelmet fordít a gyermekek jogainak védelmére.

Az Ajbt. 18. § (2) bekezdése a) pontja alapján hatóság az a *közszolgáltatást végző szerv* – függetlenül attól, hogy milyen szervezeti formában működik – amely állami vagy önkormányzati feladatot lát el, illetve e feladat ellátásában közreműködik. A St. preambuluma alapján a sport a közjő része.

Magyarország Országgyűlése kinyilvánítja, hogy *minden embernek alapvető joga van a sporthoz, és e jogát az állam biztosítja*, függetlenül attól, hogy versenysportról, a szabadidő eltöltéséről, a diák-, egyetemi-főiskolai sportról, a fogyatékkal élők sportjáról vagy az egészség megőrzéséről van szó. A sportolás joga az egészséghez való jogból levezethető részjogosítvány, a labdarúgás sportág versenyzésének keretét pedig a Magyar Labdarúgó Szövetség alakítja ki, az MLSZ továbbá sportszövetséggént állami finanszírozás alapján, állami feladat ellátásában részt vesz. Így az Ajbt. alapján az MLSZ egyértelműen vizsgálható, közszolgáltatást végző szervnek minősül.

Az Nkt. 1. § (2) bekezdése értelmében a köznevelés közszolgálat, amely a felnövekvő nemzedékek érdekében a magyar társadalom hosszú távú fejlődésének feltételeit teremti meg, és amelynek általános kereteit és garanciáit az állam biztosítja. Az Nkt. 2. § (1) bekezdése kimondja továbbá azt is, hogy az Alaptörvényben foglalt ingyenes és kötelező alapfokú, ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú nevelés-oktatáshoz való jog biztosítása a magyar állam közszolgálati feladata. Az előzőek alapján megállapítható, hogy az oktatási intézmények, az iskolák, illetve az ezek döntéseivel szemben benyújtott kérelmek elbírálására hatáskörrel rendelkező tankerületek ugyancsak állami közfeladat ellátásban vesznek részt, ezért az *Ajbt. alapján egyértelműen közszolgáltatást végző szervnek minősülnek*.

II. Az érintett alapvető jogok és elvek tekintetében

Az alapjogi biztos egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggés-rendszer feltárása során autonóm, objektív és neutrális módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget mandátumának. Az ombudsmani intézmény megalakulása óta az országgyűlési biztos következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazta az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott alapjogi tesztek.

A jelentés megállapításaival összefüggésben ismételten hivatkozom arra, hogy az Alaptörvény vonatkozó rendelkezéseinek szövege Alaptörvény Negyedik Módosításának hatályba lépését követően továbbra is nagyrészt megegyezik az Alkotmányban foglaltakkal, az alkotmányos követelmények és alapjogok tekintetében jellemzően nem tartalmaz olyan rendelkezéseket, amely ellentétesek volnának a korábbi alkotmányunk szövegével. Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy *„az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”*.

Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában azt emelte ki, hogy az adott határozatban vizsgált törvényi rendelkezések esetében már az Alaptörvény Negyedik Módosítása alapján jár el a korábbi alkotmánybírósági határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően.

A testület elvi éllel azt mondta ki azt, hogy *„az Alkotmánybíróság a hatályát veszített alkotmánybírósági határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket. Az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak ugyanis a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetőek legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indoklásának létalapja. A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja.”*

Ha összevetjük az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében, XI. cikk (1)-(2) bekezdésében, XVI. cikk (1) bekezdésében, valamint a XX. cikkében foglaltakat a korábbi Alkotmány 2. § (1) bekezdésének, 67. § (1) bekezdésének, 70/D. § (1)-(2) bekezdésének, illetve 70/F. § (1)-(2) bekezdésének szövegével, akkor az állapítható meg, hogy a jelen vizsgálat tárgyát képező jogállamiság elve és az érintett alapjogok tekintetében nem hoz olyan változást az Alaptörvény szövege, mely a korábbi alkotmánybíróvási gyakorlat tartalmi átértékelését alátámasztaná. Így elvi megállapításaim megfogalmazása, az alapjogok és az alkotmányos elvek értelmezése során – ellenkező tartalmú alkotmánybíróvási döntés megszületéséig – irányadónak tekintem az Alkotmánybíróvási gyakorlat által mind az Alaptörvény hatályba lépését megelőzően, mind az azt követően meghozott határozataiban, azok indokolásában kifejtett megállapításokat, következtetéseket.

1. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint *Magyarország független, demokratikus jogállam.* Az Alkotmánybíróvási gyakorlat több határozatában rámutatott, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. Az Alkotmánybíróvási gyakorlat a 30/2012. (VI. 27.) AB határozatában kimondta, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és az Alkotmány 2. § (1) bekezdése azonosan deklarálja a jogállami klauzult, tehát az eddig kialakított alkotmánybíróvási gyakorlat továbbra is releváns. Az Alkotmánybíróvási gyakorlat szerint a jogbiztonság az állam kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is *világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak* legyenek a norma címzettjei számára. A jogállamiság elvéből folyó követelmény a közhatalom, a közigazgatás törvény alá rendeltsége: a közhatalommal rendelkező szervek a *jog által megállapított működési rendben*, a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott *korlátok között* fejtik ki tevékenységüket.

Nem hagyható figyelmen kívül, hogy *a kiszámíthatóság és az eljárási garanciák biztosítása szorosan összekapcsolódik az egyes alanyi alapjogok védelmével*, mintegy kölcsönösen feltételezik egymást. Az alapjogok valódi érvényesülését képes kiüresíteni, megbénítani a szabályozás vagy a jogalkalmazás hibáiból, zavarából adódó kiszámíthatatlanság, az eljárásra vonatkozó garanciális szabályok félre tétele, figyelmen kívül hagyása. Érdemes utalni itt arra az alkotmánybíróvási tézisre, amely szerint közvetlen alkotmányi garanciák *gazdaságossági és célszerűségi okokból*, az eljárás egyszerűsítése vagy az időszűrés követelményének érvényesülése címén *sem mellőzhetőek*.

2. Az Alaptörvény XI. cikk (1)-(2) bekezdése alapján minden *magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez, Magyarország ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező alapfokú, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú, valamint a képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők törvényben meghatározottak szerinti anyagi támogatásával biztosítja.* Az Alaptörvény a személyiség kibontakoztatásának, a tájékozott és felelős polgárrá válásnak az egyik alapvető feltételeként *valamennyi magyar állampolgár jogát elismeri a műveltség megszerzésére törekvéshez.* E jog érvényesítése szükségszerűen állami cselekvést igényel: az állam az elengedhetetlenül fontos ismeretek megszerzését, a gyermekek megfelelő fejlődését a kötelező – és ezzel összhangban – bárki számára *ingyenesen hozzáférhető alap és középfokú oktatással* biztosítja.

3. *A gyermek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való jogát* az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése rögzíti. A gyermeket főszabályként minden olyan alapvető jog megillet, mint bármely más embert, de ahhoz, hogy a jogok teljességével képes legyen élni, biztosítani kell számára az életkorának megfelelő minden feltételt a felnőtté váláshoz. Erre tekintettel kifejezetten a gyermekek jogaként rögzíti a törvény a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemre és gondoskodásra való jogot. E védelemre és gondoskodásra a gyermek mindenkivel szemben igényt tarthat. Ennek megfelelően a gyermek szülei, családja, az állam és a társadalom valamennyi tagja is köteles a gyermek jogait tiszteletben tartani, és a társadalom fennmaradásának zálogaként biztosítani számára a megfelelő fejlődéséhez szükséges feltételeket. A gyermekek védelemhez és gondoskodáshoz való joga az állam kötelességét alapozza meg a gyermek személyiségfejlődése intézményes védelmére. A gyermek, mint az alapjogok alanya oldalán az életkorból adódó hátrányokat az állam oldaláról az az intézményvédelmi kötelezettség egyenlíti ki, hogy az államnak aktívan kell cselekednie a gyermekek alapvető jogainak előmozdítása, érvényesülése és védelme érdekében.

Ezt az alaptételt megtaláljuk a Gyermekjogi Egyezmény preambulumban is, amely rögzíti, hogy a gyermeknek, figyelemmel fizikai és szellemi érettségének hiányára, különös védelemre és gondozásra van szüksége, nevezetesen megfelelő jogi védelemre, születése előtt és születése után egyaránt. Az Egyezmény minden gyermekekkel kapcsolatba kerülő intézményt és hatóságot a gyermek legjobb érdekének („best interest of the child”) megfelelő eljárásra kötelez. Az Egyezmény 31. cikke alapján a részes államok elismerik a gyermeknek a pihenéshez és a szabadidő eltöltéséhez, a korának megfelelő játékhöz és szórakoztató tevékenységekhez való jogát, azt, hogy szabadon részt vehessen a kulturális és művészeti életben. Tiszteletben tartják és elősegítik a gyermek teljes mértékű részvételi jogát a kulturális és művészeti életben, és előmozdítják, az egyenlőség feltételeinek biztosítása mellett, a gyermek számára alkalmas szabadidő-intézmények, szórakoztató, művészeti és kulturális tevékenységek megszervezését.

4. Az Alaptörvény XX. cikk (1) és (2) bekezdése alapján *mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez*, amelynek érvényesülését Magyarország – mások mellett – *a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával segíti elő*. Az Alkotmánybíróság a 95/B/2001. AB határozatában rámutatott – többek között arra, hogy az egészséghez való jog biztosításához szükséges intézményi háttér létrehozásának állami kötelezettsége, ehhez az alkotmányos feladathoz tartozik: „a rendszeres testedzés biztosítása”. Az Alkotmánybíróság a 3132/2013. (VII. 2.) AB határozatában kifejtett értelmezésekor abból indult ki, hogy az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése az egészséghez való jognak az alanyi oldalát, az Alaptörvény XX. cikk (2) bekezdése pedig annak objektív, intézményvédelmi oldalát határozza meg. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a korábbi Alkotmányban elismert testi és lelki egészséghez való jog szoros összefüggésben állt a korábbi az élet és emberi méltóság jogával: az alapjog alanyi oldalát a személyiség testi-lelki integritásához való jogként határozta meg, amely az emberi méltósághoz való jogból következik. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában eszerint *„az emberi méltóság lényeges tartalma”* töltötte meg az egészséghez való jognak az alanyi oldalát tartalommal. Az Alkotmánybíróság több határozatában értelmezte a testi és lelki egészséghez való jog tartalmát és korlátozhatóságát és kimondta, hogy alapvetően nem alanyi jogként, hanem alkotmányi követelményként értelmezendő: az államnak azt az alkotmányos kötelezettségét jelenti, hogy a nemzetgazdaság teherbíró képességéhez, az állam és a társadalom lehetőségeihez igazodva olyan gazdasági és jogi környezetet teremtsen, amely a legkedvezőbb feltételeket biztosítja a polgárok egészséges életmódjához, életviteléhez. Mindebből következően a „sportoláshoz való jog” sem kikényszeríthető alanyi jog, viszont a joggyakorlás egyik eszközeként közvetve megalapozza az állam intézményvédelmi kötelezettségét.

III. Az ügy érdeme tekintetében

1. A St. és a NYIÁSZ rendelkezéseinek vizsgálata kapcsán

1.1 A panaszbeadványban foglaltakkal összefüggésben elsőként, az államtitkár válaszában foglaltakra is figyelemmel áttekintettem a St. és a NYIÁSZ sportolóra és jogviszonyára vonatkozó rendelkezéseket. A St. 1. § (1)-(4) bekezdése értelmében *sportoló* az a természetes személy, aki *sporttevékenységet végez*, amely meghatározott szabályok szerint, a szabadidő eltöltéseként kötetlenül vagy szervezett formában, illetve versenyszerűen végzett testedzés vagy szellemi sportágban kifejtett tevékenység, amely a fizikai erőnlét és a szellemi teljesítőképesség megtartását, fejlesztését szolgálja. A sportolók közül *versenyző* az a természetes személy, aki a sportszövetség által kiírt, szervezett vagy engedélyezett versenyeken, vagy versenyrendszerben vesz részt. A versenyző lehet amatőr vagy hivatásos sportoló. Hivatásos sportoló *az a versenyző, aki jövedelemszerzési céllal foglalkozásszerűen folytat sporttevékenységet. Minden más versenyző amatőr sportolónak minősül*. A St. 15. § (1) bekezdésének 2017. január 1-jétől hatályos szabálya alapján *sportszervezetek a sportegyesületek, a sportvállalkozások, a sportiskolák, valamint az utánpótlás-nevelés fejlesztését végző alapítványok*.

A St. 5. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az amatőr sportoló sportegyesület keretében *tagként*, illetve ha a sportszövetség vonatkozó szabályzata másként nem rendelkezik – a (4) bekezdésben meghatározottakra is figyelemmel – *sportszerződések alapján*, sportvállalkozás és az utánpótlás-nevelés fejlesztését végző alapítvány keretében pedig – amennyiben az ilyen alapítvány nem minősül egyúttal az e törvényben meghatározott sportiskolának is – *sportszerződések alapján* sportolhat.

Köznevelési típusú sportiskola tanulója *tanulói jogviszonya* alapján is *amatőr sportolónak minősülhet*. A tanulói jogviszony szünetelése az amatőr sportoló versenyengedélyének érvényességét nem érinti.

A St. 5. § (2)-(4) bekezdései alapján a *sportszerződésben* a sportszervezet és az amatőr sportoló megállapodnak a sporttevékenységgel kapcsolatos együttműködésük feltételeiről. A sportszerződésre a Polgári Törvénykönyv megbízási szerződésre vonatkozó rendelkezéseit az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A sportszerződést *írásba* kell foglalni. A sportszerződés *csak határozott időre, de legfeljebb 1 évre köthető*. A sportszerződés – a sportszövetség vonatkozó szabályzatában meghatározottak szerint – egy versenyrendszer (bajnokság) időtartamára is köthető. A *18. életévét még be nem töltött sportolóval* kötött sportszerződés csak a sportoló törvényes képviselőjének előzetes írásbeli beleegyezésével válik érvényessé.

A NYIÁSZ 4. § (2) bekezdés a)-d) pontjában kimondja azt is, hogy amatőr labdarúgó sportegyesület keretében *tagként*, sportvállalkozás és az utánpótlás-nevelés fejlesztését végző alapítvány keretében – ha az utóbbi esetben az alapítvány nem minősül sportiskolának – *sportolói jogviszony* alapján folytathat sporttevékenységet. A sportiskola tanulója pedig *tanulói jogviszonya* alapján folytathat sporttevékenységet. A NYIÁSZ által használt sportolói jogviszony tartalmára a 2. § (1) bekezdés b) pontjából lehet következtetni, eszerint „amatőr labdarúgó, aki tagsági jogviszonya alapján szerepel sportszervezetében és tagsági díjat fizet, vagy *aki nem tagja egyesületnek és versenyengedélyét igazolására, átigazolására tekintettel kapja meg, ez alapozza meg sportolói jogviszonyát.*”

A fentiek alapján a sporttevékenység jogi keretét a St. egyértelműen és kötelező módon rögzíti, ennek alapján pedig tagként, sportszerződés vagy tanulói jogviszony alapján biztosított a sportolás. *Az MLSZ által megalkotott NYIÁSZ ezzel szemben a törvényben rögzített jogi keretek közötti sportolást csak sportegyesületi tagként és tanulói jogviszony keretében teszi lehetővé, míg sportvállalkozás és alapítványok esetén a törvény által előírt – tartalmilag is meghatározott – sportszerződés megkötése helyett a „sportolói jogviszonyt” nevesíti a sportolási tevékenység alapjául. Mindezek alapján megállapítom, hogy a NYIÁSZ a törvény szabályoknak ellentmondó, szűkítő rendelkezése miatt kialakult jogi helyzet önmagában a jogállamiság elvét és – a kiszámíthatóság hiánya miatt – a jogbiztonság követelményét sértve visszaállást okoz.*

1.2 Az alapfogalmak tisztázását követően *a sportoló átigazolásának körülményeit meghatározó rendelkezéseket* tekintetem át. Az átigazolás szabályozása jelenleg eltér aszerint, hogy a sportoló sportszerződéssel vagy tagsági viszony keretében végez sporttevékenységet. Az St. 7. § (1) bekezdése értelmében, ha az amatőr sportoló *sportszerződés alapján sportol*, e szerződés fennállásának időtartama alatt csak az átadó sportszervezet *előzetes írásbeli hozzájárulásával igazolható* ideiglenesen vagy véglegesen az átvevő sportszervezethez. Az átadó sportszervezet – ha azt a sportszövetség a szabályzatában foglaltak szerint lehetővé teszi – a hozzájárulás megadását *költségtérítés fizetéséhez kötheti*. A St. 7. § (2) bekezdése alapján a költségtérítés mértékét és fizetésének feltételeit a *sportszövetség szabályzatban határozhatja meg*, ennek hiányában a költségtérítés mértékére és fizetésének feltételeire az átadó és az átvevő sportszervezet egymás közötti megállapodása az irányadó. Az előzőekkel szemben a St. 7. § (3) bekezdése szerint, ha az amatőr *sportoló tagsági viszony alapján sportol*, e jogviszony fennállásának időtartama alatt a sportszervezet *előzetes írásbeli hozzájárulása nélkül átigazolható* másik sportszervezethez, az átadó sportszervezet azonban – ha azt a sportszövetség, szabályzatában foglaltak szerint lehetővé teszi – a játékjog használati jogának átruházásáért az (1) bekezdés szerinti *költségtérítésre tarthat igényt*. Ez utóbbi esetben tehát *az amatőr sportoló átigazolása nem függhet az átadó sportszervezet előzetes hozzájárulásától*.

A NYIÁSZ 18. §-a határozza meg az átigazolás általános szabályait, rögzíti, hogy az igazolással rendelkező labdarúgókat és az átadó / átvevő sportszervezeteiket *köti az átigazolási időszak*, egy bajnoki éven belül (adott év július 1. és következő év június 30 között) *két átigazolási időszak van*. Az átigazolási időszak az az időkeret, amelyen belül a labdarúgók átigazolása végrehajtható. A nyári átigazolási időszak *amatőr utánpótlás (U14-U19) korosztály* esetén július 1-től július 31-ig, augusztus 1-től augusztus 31-ig tart, ez utóbbi esetben csak akkor, ha az átadó sportszervezet hozzájárul az átigazoláshoz. A *téli átigazolási időszak* január 24-től február 22-ig tart.

A St. és a NYIÁSZ szabályainak összevetése alapján a következők rögzíthetők. Az St. az átigazolást *előzetes írásbeli hozzájáruláshoz annál a sportolónál köti csak, aki sportszerződéssel sportol*, aki pedig tagsági viszony alapján sportol, annál nincs szükség az átadó sportszervezet előzetes írásos hozzájárulására. Lényeges, hogy mindkét esetben felmerülhet a működési költségtérítés megfizetése, de eltérő szabályokkal. Ha a sportoló *sportszerződéssel sportol, akkor az átadó sportszervezet a hozzájárulását a működési költségtérítés megfizetéséhez kötheti*. A tagsági viszony alapján sportoló esetén ezzel szemben nincs ilyen megkötés, de az átadó sportszervezet ebben az esetben is igényt tarthat költségtérítésre a használati jogának átruházása címén, amelynek összege megegyezik a működési költségtérítés összegével. A NYIÁSZ átigazolási szabályai ugyanakkor nem a sportolás alapját meghatározó jogviszonyra figyelemmel határozza meg az előzetes hozzájárulás szükségességét, hanem időszakot határoz meg az összes sportolóra, amikor ők az átadó sportszervezet hozzájárulásának hiányában is átigazolhatnak. Ezen túl meghatároz egy másik időszakot, amikor a sportolók az átadó sportszervezet hozzájárulásával igazolhatnak át másik sportszervezethez. A fentieket erősítik meg az MLSZ főtitkárának válaszában kifejtettek is.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a NYIÁSZ 18. §-ában foglalt átigazolási szabályok a törvény által rögzített rendelkezéseknek nem megfelelnek meg, sőt azokkal ellentétes szabályokat tartalmaznak, ez a szabályozási mód pedig a jogállamiság elvébe ütközve visszásságot okoz.

1.3 Az oktatáshoz való jog érvényesülése és a tankötelezettség teljesítése kapcsán áttekintettem a NYIÁSZ további szabályait. A NYIÁSZ 18. § (5) bekezdése speciális rendelkezést tartalmaz az amatőr U14-U19 korosztály tekintetében, számukra ugyanis szeptember 1-jétől október 15-ig további lehetőség van átigazolásra *„oktatási intézmény váltásakor, amennyiben lakcímváltozást eredményez és az oktatási intézmény, valamint a sportszervezet székhelye ugyanott van.”* A NYIÁSZ idézett rendelkezésével összefüggésben is osztom az államtitkár véleményét: álláspontom szerint is kiemelt figyelemmel kell lenni azokra az esetekre, amikor az iskolaváltás a tanuló lakcímének változását ugyan nem eredményezi, de a tanuló, illetve a szülők számára *indokolatlan terhet jelent az iskolaváltást követően a korábbi sportszervezetenél történő sportolás*. Erre sor kerülhet például akkor, amikor a tanuló a lakóhelyétől távolabb eső iskolába nyer felvételt, de ott nem lesz kollégista, hanem „bejáró”, vagyis naponta ingázó tanulóvá válik. Hasonló problémák merülhetnek fel akkor is, ha az iskolaváltás egyben lakóhely változását is jelenti, de a tanuló például a szülő munkahelyéhez közeli sportszervezetenél folytatná pályafutását. A NYIÁSZ U14-U19 korosztályra meghatározott rendelkezése további problémát vet fel. Az iskolaváltásra a tanuló első évfolyamos korától kezdve valamennyi évfolyamon van lehetőség, ezen kívül figyelemmel kell lenni arra is, hogy a tanulók nem csak 14 és 19 év közötti időszakban nyernek felvételt új iskolába, hanem a 8 és 6 évfolyamos gimnáziumi felvételi eljárás keretében is jelentős számban kezdik meg tanulmányaikat másik (akár lakóhelyüktől távoli) középiskolákban.

A kérdés vizsgálata során az sem hagyható figyelmen kívül, hogy az iskolai tanítási év kezdő időpontja, amely az Nkt. 4. § 31. pontja értelmében, az iskolában *minden év szeptemberének első munkanapjától a következő év június 16-át megelőző utolsó munkanapjáig* tartó szorgalmi időszak, az érettségi és a szakmai vizsga évét kivéve; a szakképző iskola azon szakképzési évfolyamain, amelyeken – a szakképzésről szóló törvényben szabályozott esetekben – közismereti képzés nem folyik, a tanítási év – a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározottak szerint – februárban is megkezdhető. Álláspontom szerint ennek alapján *a sportoló gyermek legjobb érdekét – különösen sportiskolai jogviszony esetén – az szolgálja, ha a tanévet zavartalanul kezdheti meg, tehát a sporttevékenység kapcsán az átigazolás a tanítási év kezdetére már lezárul.*

Mindezek alapján megállapítom, hogy a NYIÁSZ 18. § (5) bekezdésében meghatározott időpont és az átigazolás speciális és korlátozott lehetőségei (lakcímváltozás, korosztály meghatározás) folytán iskolaváltás esetén akadályozhatja a sportoló tanuló oktatáshoz való tényleges hozzáférhetőséget, továbbá a szabályozás nincsen tekintettel az érintett gyermekek legfőbb érdeke szerinti megfelelő eljárás elvére sem.

4. A működési költségtérítés megfizetésével kapcsolatos rendelkezéseket a NYIÁSZ 13. § (3) bekezdés n) pontja rögzíti, az 1) alpontban az amatőr felnőtt, míg a 2) alpontban az amatőr utánpótláskorú labdarúgók átigazolásának esetére.

A NYIÁSZ 13. § (3) bekezdés n) pontjának 1d) alpontja *felnöttek* esetén kimondja, hogy *„Az átvevő sportszervezet a megállapodás szerinti összeget az átigazolás előtt banki átutalással köteles teljesíteni az átadó sportszervezetnek. Az átigazoláshoz szükséges okiratokkal együtt a pénzmozgás megtörténtének igazolását is be kell nyújtania az MLSZ illetékes szervéhez, ennek hiányában a labdarúgó versenyengedélyt nem kaphat.* Továbbá NYIÁSZ 13. § (3) bekezdés n) pontjának 1e) alpontja azt is rögzíti, hogy *„A két sportszervezet felnőtt működési költségtérítés megállapodás szerinti összegének meg nem fizetése esetén a versenyengedély nem adható ki a labdarúgónak.”* A NYIÁSZ 13. § (3) bekezdés n) pontjának 1f) pontja értelmében pedig a felnőtt amatőr labdarúgók esetén az átadó sportszervezet *lemondhat a szabályzatban meghatározott költségtérítésről.*

E kérdéssel összefüggésben utalni kívánok az MLSZ főtitkára által kifejtett véleményre miszerint „Augusztus 1. és 31. napja között a fenti *működési költségtérítés megfizetésének kötelezettségén* felül az amatőr, utánpótláskorú labdarúgók átigazolása esetén az átadó sportszervezet hozzájárulása is szükséges ahhoz, hogy az átigazolás a szabályok szerint végbemehessen *és a labdarúgó versenyengedélyt kaphasson új sportszervezetében.*” Az államtitkár véleményével egyetértve álláspontom szerint a NYIÁSZ 13. § (3) bekezdés n) pont 2) alpontja, nem utal vissza a fent idézett 1d) és 1e) alpontokra, valamint a költségtérítés megfizetésének hiányával összefüggő rendelkezést sem tartalmaz. Mindezek alapján az amatőr utánpótlás korú labdarúgók esetében a működési költségtérítés meg nem fizetése – szemben az amatőr felnőtt labdarúgókra vonatkozó szabályokkal – nem függ a labdarúgó versenyengedélyének kiadásától.

Fontos kiemelni azt is, hogy az amatőr felnőtt labdarúgóktól eltérő szabály alkalmazandó az *amatőr utánpótláskorú labdarúgókra vonatkozó működési költségtérítés összegének megállapítására.* Az eltérést egyrészt az okozza, hogy a NYIÁSZ 13. § (3) bekezdés n) pont 2a) alpontja értelmében a labdarúgó 12 évnél fiatalabb időszakára minden esetben, a szabályzatban rögzített összeg 50 %-a fizetendő, másrészt a 2c) alpont nyomán, a szabályzat alapján számolt működési költségtérítés összegétől a két sportszervezet közös megállapodás alapján eltérhet, úgy hogy a szabályzatban feltüntetett működési költségtérítési összegek minimum 10 %-a minden esetben megfizetendő.

A konkrét ügyekben a panaszos szülők által előadottak is azt a gyakorlatot valószínűsítik, hogy a sportszervezetek visszaélhetnek az előzetes hozzájárulás megadásával. Az egyik panaszos esetében akkor sem járult hozzá az átadó sportszervezet a sportoló gyermeke átigazolásához, amikor az átvevő szervezet a működési költségtérítés teljes összegének kifizetését vállalta. A másik panaszos esetében pedig a két sportszervezet egyszerűen nem tudott megállapodni a fizetendő működési költségtérítés összegében, amely az amatőr labdarúgó kora és a csapatának a bajnokságban elfoglalt helye alapján maximális összege 12 millió Ft-ig terjedt volna. *Mindezek alapján megállapítom, hogy az amatőr utánpótláskorú labdarúgók átigazolásakor a működési költségek meg nem fizetésének következményei a NYIÁSZ rendelkezéseiben nem szabályozottak kellő egyértelműséggel, azokra így csak következtetni lehet, amely nem zárja ki a sportszervezetek visszaélészerű joggyakorlását. Ebből következően a hiányos, bizonytalan szabályozás a jogbiztonság követelményébe ütköző visszásságot okoz.*

2. A sportolás és a mindennapos testnevelés megszervezésének összefüggése

A sporttevékenység magában foglalja a szabadidősport legkülönbözőbb formáit, ezért a sporttörvények nem vállalkoznak arra, hogy tartalmilag meghatározzák, hogy mi a sport, illetve a sportot milyen sportágak keretében lehet űzni. A sporttörvényhez fűzött indokolás értelmében *„nem vállalkozik erre a törvény sem, mert ez nem lehet az állami jogi szabályozás tárgya. Az egyes országok történelmi hagyományai alapján a különböző országokban más és más minőségű sportnak, a technikai fejlődéssel is új és új sportágak keletkeznek (pl. repülősportok, az ún. extrém sportok is állandóan bővülnek). A nem versenyszerűen, hanem „pusztán” a szabadidő eltöltéseként sportoló tevékenysége különösebb jogi szabályozást nem igényel, ezért a törvény a versenyszerűen sportolóra, illetve a sportszervezet keretében szervezeten sportolókra nézve állapít meg elsősorban jogokat és kötelezettségeket.”*

Ahogy arra már fentebb hivatkoztam a St. 1. § (1)-(4) bekezdése értelmében *sportoló* az a természetes személy, aki *sporttevékenységet végez*, amely meghatározott szabályok szerint, a szabadidő eltöltéseként kötetlenül vagy szervezett formában, illetve versenyszerűen végzett testedzés vagy szellemi sportágban kifejtett tevékenység, amely a fizikai erőnlét és a szellemi teljesítőképeség megtartását, fejlesztését szolgálja.

A St. 49. § b) pontja alapján a sport társadalmilag hasznos céljainak megvalósítása érdekében *az állam gondoskodik – a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározottak szerint – a mindennapos testnevelés feltételeinek megteremtéséről a köznevelésben, továbbá közreműködik ezek biztosításában a felsőoktatási intézményekben és a felsőoktatási kollégiumokban.*

Az Nkt. 27. § (11) bekezdése értelmében az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban, azokban az osztályokban, amelyekben közismereti oktatás is folyik, azokon a tanítási napokon, amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik, megszervezi *a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra*

- a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
- b) iskolai sportkörben való sportolással,
- c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel,
- d) egyesületben legalább heti két óra sporttevékenységet folytató tanuló kérelme alapján - amennyiben délután szervezett testnevelés órával ütközik - a félévre érvényes, az egyesület által kiállított igazolással váltható ki.

Az Nkt. 27. § (11) bekezdésének d) pontját a 2013. évi CCXLV. törvény 41. §-a iktatta be 2014. január 1-jei hatállyal. Az ehhez fűzött indokolás szerint *„E rendelkezés azon probléma áthidalására született, hogy sok tanuló részben csak délután, a 7-9. órában tudná teljesíteni teljes körűen a mindennapos testnevelés előírásait, mert akkor tudják ezt számára megszervezni, ám ezzel eszik annak a lehetőségétől, hogy egyesületben sportoljon. Sport terén ennek az az oka, hogy a törvény ma azt a kikötést tartalmazza, hogy a tanuló csak igazolt versenyzőként kap részleges mentesítést a testnevelésórák alól. Ez a szülői jelzések alapján azt jelenti, hogy a tanuló kénytelen felhagyni a sportegyesületben folytatott sporttevékenységgel. A megoldás lehetőséget teremt arra, hogy minden tanuló, aki intenzív sporttevékenységet folytat, abban akkor is részt tudjon venni, ha számára a testnevelésórák egy részét az iskola csak délután tudja megszervezni.”*

A kérdéskör vizsgálatánál figyelemmel voltam a St. 15. § (1) bekezdésének 2017. január 1-jétől életbe lépett szabályára, amely alapján *sportszervezetek a sportegyesületek, a sportvállalkozások, a sportiskolák, valamint az utánpótlás-nevelés fejlesztését végző alapítványok.* E módosítással egyértelművé vált a korábbi bizonytalan tartalmú szabályozással szemben, hogy a sportiskolák és az utánpótlás-nevelés fejlesztését végző alapítványok is sportszervezetnek minősülnek.

A fentiek alapján sporttevékenység *szervezetten jelenleg már négyféle* sportszervezeti formában végezhető: 1. a sportegyesület, 2. sportvállalkozás, 3. sportiskola és 4. az utánpótlás-nevelés fejlesztését végző alapítvány keretében.

Az Nkt. 29. § (11) bekezdése e sportszervezetek közül a mindennapos testnevelés óra kiváltását *versenyszerű sporttevékenység esetén valamennyi sportszervezeti forma esetére lehetővé teszi* (hiszen sportszerződés sportvállalkozással és alapítvánnyal köthető), míg a *nem versenyszerű sporttevékenység esetén a négy sportszervezeti forma közül csak az egyesületben sporttevékenységet folytató tanuló számára teszi lehetővé a testnevelés óra kiváltását heti két órában.* Ugyanakkor a St. fogalmai alapján valamennyi sportszervezet keretében sporttevékenységnek minősül, a meghatározott szabályok szerint, a szabadidő eltöltéseként kötetlenül vagy szervezett formában, illetve versenyszerűen végzett testedzés vagy szellemi sportágban kifejtett tevékenység, amely a fizikai erőnlét és a szellemi teljesítőképesség megtartását, fejlesztését szolgálja.

A sportolást és a rendszeres testedzést a St. a négyféle sportszervezet keretében biztosítja, amelyek közül a mindennapi testnevelés esetén a tanulók sportolásának biztosítása feltételül az Nkt. csupán az egyik szervezeti formában preferált sporttevékenység emeli ki. *Mindezek alapján megállapítom, hogy az Nkt. szűkítő rendelkezése egyoldalú és indokolatlan előnyt teremt a sportegyesületek számára a többi jogszerűen működő sportszervezettel szemben.*

Intézkedéseim

A jelentésben feltárt, alapvető joggal összefüggő visszasságok orvoslása, valamint jövőbeni bekövetkezésük lehetőségének megelőzése érdekében

- 1) az Ajbt. 32. §-a alapján *kezdeményezem* a Magyar Labdarúgó Szövetség elnökénél, hogy – a jelentésben megfogalmazott szempontrendszer alapján – tekintse át az MLSZ a Nyilvántartási, Igazolási és Átigazolási Szabályzatának jogállami szempontból aggályos rendelkezéseit, és azok szükséges módosításával – biztosítva a gyermekek legfőbb érdekének érvényesülését – teremtse meg a szabályzatnak a sportról szóló 2004. évi I. törvénnyel való összhangját;
- 2) az Ajbt. 37. §-a alapján *kezdeményezem* az emberi erőforrások miniszterénél, hogy fontolja meg az Nkt. 27. § (11) bekezdésének – valamennyi sportszervezetben sportoló tanuló(k) számára a mindennapos testnevelés heti két órájának jogszerű kiváltása érdekében történő – módosítását.

Budapest, 2017. május

Székely László sk.